Koronaepidemian rajoittaminen – liikkumisrajoitusten tarpeen arviointi

COVID-19 epidemia on toistaiseksi levinnyt Uudenmaan alueella nopeammin kuin muualla Suomessa. Alueen varmistettujen ja tartuntatautirekisteriin ilmoitettujen COVID-19 tapausten ilmaantuvuus (56,5/100.000 väestö) on lähes nelinkertauinen Suomen keskimääräiseen ilmaantuvuuteen verrattuna (14,52/100.000 väestö). Myös sairaalahoitoa tarvitsevia tapauksia on Uudella maalla suhteellisesti enemmän kuin muualla Suomessa. Useassa muussa sairaanhoitopiirissä on kuitenkin viimeisen viikon aikana tapahtunut tapausten lisääntymistä siten että niiden ero Uudenmaan kumulatiiviseen ilmaantumiseen on pienentynyt (kuva 1).

Kuva 1. Sairaanhoitopiirikohtainen COVID-19 taudin kumulatiivinen ilmaantuvuus (THL, Tartuntatautirekisteri 2.4.2020)

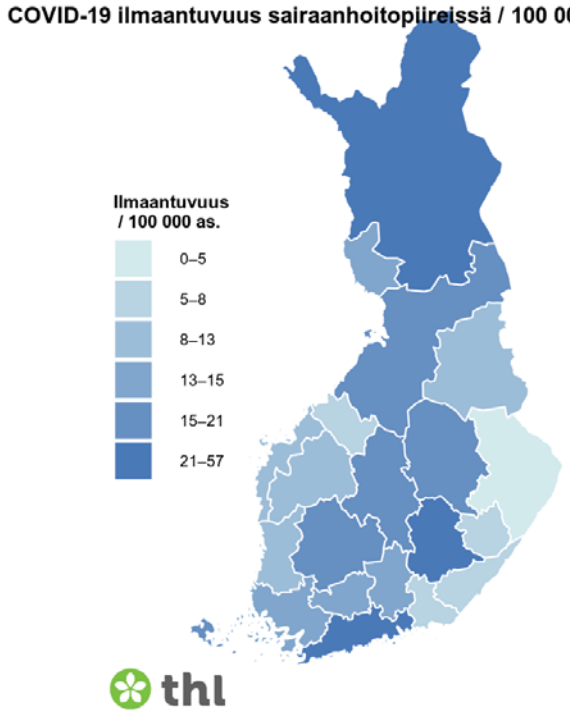

Sairaanhoitopiiri	Tapauksia	Ilmaantuvuus
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	960	56,49
Etelä-Savon sairaanhoitopiiri	28	28,33
Lapin sairaanhoitopiiri	25	21,35
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	53	20,97
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	110	20,43
Ahvenanmaa	5	16,71
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	40	16,36
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	63	15,35
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri	9	14,91
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	69	14,27
Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri	30	14,26
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri	23	13,44
Vaasan sairaanhoitopiiri	21	12,38
Satakunnan sairaanhoitopiiri	23	10,61
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	17	8,80
Kainuun sairaanhoitopiiri	6	8,30
Itä-Savon sairaanhoitopiiri	3	7,45
Kymenlaakson sairaanhoitopiiri	12	7,28
Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	5	6,46
Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri	8	6,26
Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri	8	4,86

Epidemian vaiheittainen ja alueellinen eteneminen on yksi torjunta- ja rajoitustoimien keskeisistä tavoitteista. Tällä turvataan terveydenhuollon kapasiteetin ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyys. COVID-19 –epidemian erityinen haaste terveydenhuollolle on tehohoitoa ja vaativaa tehohoitoa tarvitsevien potilaiden osuus vakavasti sairastuneista. Tehohoidon tyypillinen kesto vaikeassa COVID-19 –infektiossa on yli 10 vuorokautta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä sosiaali- ja terveysministeriön yhteinen käsitys on, että epidemian leviämistä Uudenmaan ulkopuolella on pystyttävä hidastamaan. Muussa tapauksessa terveydenhuollon kantokyky ja tehohoidon kapasiteetti voivat joissakin sairaanhoitopiireissä selvästi ylittyä epidemian huippuaikoina.

Uudenmaan ja muun Suomen välillä tapahtuvaa liikkumista on 28.3.2020 valtioneuvoston asetuksella rajoitettu 19.4.2020 asti. Tämän avulla on pyritty vähentämään riskiä epidemian nopealle leviämiselle esim. lähestyvän pääsiäisloman aikana.

Liikkumisen rajoitukset Uudenmaan ja muun Suomen välillä ovat 2.4.2020 olleet voimassa vasta vähän aikaa. Toistaiseksi on kulunut liian vähän aikaa jotta voidaan arvioida onko epidemiologinen tilanne näiden kahden alueen välillä muuttunut siten että rajoitukset voitaisiin purkaa.

Mikäli tilanne kehittyisi lähiviikkoina sellaiseksi, että joidenkin toisten alueiden päivittäin todettujen tapausten ilmaantuvuus alkaisi lähestyä Uudenmaan tilannetta, joko siten että tapausmäärät kasvavat Uudenmaan ulkopuolella tai siten että ne vähenevät Uudellamaalla, liikkumisen rajoitusten vaikutus ja näinollen myös merkitys epidemian hidastamiseksi vähenisi selvästi.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tulee seuraamaan tätä epidemiologista kehitystä tiiviisti ja välitämään siitä tietoa sosiaali ja terveysministeriölle, valtioneuvostolle sekä eduskunnalle.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteaa lisäksi että yllämainitut arviot ja johtopäätökset on tehty ainoastaan COVID-19 epidemian rajoittamisen ja sen aiheuttamien välittömien terveysvaikutusten kannalta. Laitos ei siten tätä lausuntoa tehdessään ole arvioinut rajoitustoimien yhteiskunnalle tai koko väestölle aiheutuvaa kokonaisvaikutusta, eikä sitä kuinka eri sektoreille rajoituksista aiheutuvat haitat suhteutuvat epidemian rajaamisesta saavutettavaan kansanterveyshyötyyn.

Yhteiskunnallisten kokonaisvaikutusten arviointi edellyttää perusteellista monisektoraalista arviointityötä.

Helsinki 2.4.2020

Markku Tervahauta
pääjohtaja

Mika Salminen
osastonjohtaja